

ROMÂNIA
JUDETUL SIBIU
CONSILIUL LOCAL CISNĂDIE

HOTĂRĂREA NR. 106
privind aprobarea Planului anual de măsuri privind lucrările de igienizare
a pășunilor proprietatea privată a orașului Cisnădie

Consiliul Local al orașului Cisnădie, întrunit în ședință publică ordinară, în număr de 15 consilieri, la data de 30 aprilie 2015;

Analizând raportul de specialitate nr. 4408/28.04.2015 al Direcției Administrație Publică Locală – Compartimentul Cadastru și Agricultură, privind Planul anual de măsuri privind lucrările de igienizare a pășunilor proprietatea Privată a orașului Cisnădie;

Văzând avizul comisiei economico-financiare, agricultură, programe de dezvoltare, al comisiei tehnice, amenajarea teritoriului, administrarea domeniului public-privat, gospodărie comunală, mediu și turism și al comisiei juridice, ordine publică, sănătate, protecție socială, învățământ, cultură, culte, tineret și sport;

În baza Ordonanței de Urgență nr. 34/2013 cu modificările și completările ulterioare privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr.18/1991, a Hotărârii Guvernului României nr.1064/2013 privind aprobarea normelor metodologice de aplicare a OUG 34/2013, a Ordinului nr.544/2013 al Ministrului agriculturii și dezvoltării rurale privind metodologia de calcul a încărcăturii optime de animale pe hectar de pajiște; a Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative – republicată;

În temeiul prevederilor art. 36 alin.(2) lit.”c” și alin (5) lit. “b”, art.45 alin.(3), art.115 alin (1), lit.”b” și art.123 alin.(1) și alin. (2), din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

HOTĂRĂȘTE:

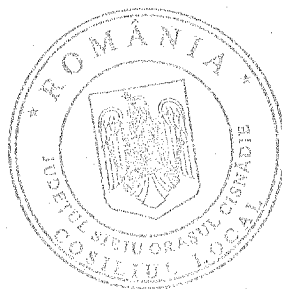
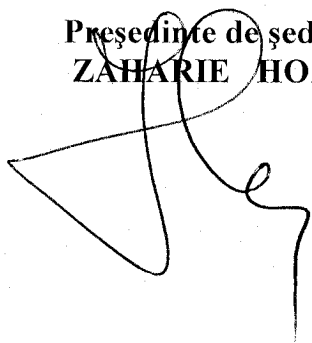
Art.1 Se aprobă planul anual de masuri privind lucrările de igienizare și întreținere a pajiștilor de pe teritoriul UAT Cisnădie conform anexei, care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art.2 Ducerea la îndeplinire a prezentei hotărâri se asigură de primarul orașului Cisnădie, prin Compartimentul Cadastru și Agricultură, precum și de toți titularii contractelor de inchiriere sau concesiune pășuni.

Art.3 Comunicarea și afișarea prezentei se vor face prin grija Direcției administrație publică locală.

Adoptată la Cisnădie în data de 30 aprilie 2015, cu 15 voturi ”pentru”.

Președinte de ședință,
ZAHARIE HOZAT

Contrasemnează,
Secretar,
CIPRIAN-CONSTANTIN RUSU

Difuzare:

- Instituția Prefectului județul Sibiu
- primar
- secretar
- Compartimentul Cadastru și Agricultură
- Compartimentul Impozite și Taxe Locale
- Direcția tehnică
- dosar ședință
- evidență hotărâri
- afișaj

Planul anual de măsuri privind lucrările de igienizare a pășunilor proprietatea Privată a orașului Cisnădie

Detinătorului legal al pajistilor

Consiliul local Cisnădie cu sediul în localitatea Cisnădie, str. Piața revoluției nr.1,
jud.Sibiu

Pajiștiile situate pe teritoriul administrativ al orașului Cisnădie se afla în proprietatea privată a orașului Cisnădie și în administrarea Consiliului Local cu sediul în loc.Cisnădie, str. Piața Revoluției nr. 1 din județul Sibiu, conform Hotărârii nr. 25/25.10.1991 a Prefecturii jud. Sibiu - Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor.

Situația trupurilor de pășuni proprietatea privată a orașului Cisnădie este prezentată în tabelul anexă la prezenta.

INTRODUCERE

SCURTĂ CARACTERIZARE A DIVERSITĂȚII HABITATELOR DE PAJIȘTI NOȚIUNI GENERALE

Problema creșterii valorii pastorale a pajiștilor în general și al celor montane în special este de o importanță deosebită, atât pentru valorificarea potențialului acestei resurse furajere ieftine cât și păstrarea multifuncționalității lor.

Pajiștile trebuie privite în toată complexitatea lor cu funcțiile lor economice (furaj, plante medicinale, nectar, etc.), protective (antierozionale, conservare biodiversitate, echilibru termohidric, sechestrare carbon, etc.), estetice (peluze, gazon, peisaje, etc.), sportive (turism, schi, etc.) și de altă natură.

Patrimoniul pastoral include pe lângă covorul ierbos al pajiștilor, infrastructura și dotările unei bune exploatare cu animalele cum sunt: alimentări cu apă, drumuri de acces, umbrare și adăposturi pentru animale, locuințe civilizate pentru îngrijitori, spații de procesare a laptelui, împrejurimi pentru o folosire rațională și altele.

Pe viitor va trebui să analizăm în ansamblu patrimoniul pastoral, o privire exclusivist economică spre creșterea producției de furaje este acum depășită dacă nu se au în vedere rolul protectiv și estetic al acestora, la fel de importante în viziunea țărilor cu spații montane din UE.

În același timp este necesară o gospodărire durabilă a pajiștilor care nu se poate efectua fără organizarea teritoriului și proiecte de amenajament pastoral și silvopastoral unde să fie incluse atât sporirea și valorificarea corespunzătoare a covorului ierbos cât mai ales infrastructura și dotările necesare unei exploatare moderne și civilizate.

În toate aceste acțiuni pe modurile de folosință pășuni și fânețe care formează pajiștile, primul pas este creșterea valorii pastorale a covorului ierbos după care urmează restul acțiunilor și dotărilor pentru o exploatare durabilă.

În lucrarea de față se prezintă principalele verigi tehnologice de îmbunătățire și menținere a valorii pastorale durabile al pajiștilor montane prin diferite metode care pot fi aplicate de gospodari, fermieri, primării, asociații pentru creșterea animalelor și alții.

Toate aceste acțiuni sunt îndreptate spre menținerea în spațiul agricol a suprafețelor de pajiști montane existente la data de 1 ianuarie 2007, măsură expresă cuprinsă în documentele de aderare a țării noastre la Uniunea Europeană.

Această lucrare completată de creșterea valorii pastorale ale pajiștilor de munte, deal și câmpie, va sta la baza unui ghid complet de îmbunătățire și folosire rațională a pajiștilor și altor resurse furajere naturale necesare creșterii animalelor erbivore din gospodăriile populației, ferme zootehnice etc.

Înainte oricărei intervenții de gospodărire a pajiștilor este necesară inventarierea și cartarea lor, după metodologia cunoscută, reactualizată conform normelor europene.

Habitatele cu cea mai scăzută valoare conservativă sunt pajiștile umede și comunități de ierburi înalte (buruienșuri), vegetație chinofilă și comunități ruderale, care în general au o vegetație degradată.

Din punct de vedere al valorii economice însă, o mare parte din etajul alpin, subalpin, stâncării, mlaștini, etc. au o valoare pastorală extrem de scăzută, degradată, datorită factorilor edafici, climatici și antropici.

Reglementarea organizării, administrării și exploatării pajistilor permanente

Baza legală:

- Legea nr.18/1991 privind fondul funciar republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență nr.34/23.04.2013 privind organizarea și exploatarea pajistilor permanente și pentru modificarea legii fondului funciar nr.18/1991;
- Legea nr.84 din 27 iunie 2014 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență nr.34/23.04.2013 privind organizarea și exploatarea pajistilor permanente și pentru modificarea legii fondului funciar nr.18/1991;
- Hotărârea guvernului României nr.1064 din 11 decembrie 2013 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de Urgență nr.34/2013 privind organizarea și exploatarea pajistilor permanente și pentru modificarea legii fondului funciar nr.18/1991;
- Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de Urgență a guvernului nr.34/2013 privind organizarea și exploatarea pajistilor permanente și pentru modificarea legii fondului funciar nr.18/1991;
- Ordinul nr.407/31.05.2013 pentru aprobarea contractelor-cadru de concesiune și închiriere a suprafețelor de pajiști aflate în domeniul public/privat al comunelor, orașelor, respectiv a municipiilor;
- Ordinul nr. 544 din 21 iunie 2013, privind - metodologia de calcul a incarcaturii optime de animale pe hectar de pajiste, emis de MINISTERUL AGRICULTURII SI DEZVOLTARII RURALE (act publicat in monitorul oficial nr. 386 din 28 iunie 2013);

Din punct de vedere geografic, pajiștile analizate se află în Euroregiunea 7 Centru, partea de sud a Transilvaniei, Județul Sibiu, orașul Cisnădie și satul Cisnădioara și se întinde pe un teritoriu foarte larg ce pleacă din marginea localității cu același nume și ajunge pe culmile înalte ale munților Lotrului și Cindrelului din partea de nord-est a Masivului Parâng, cu înclinări și expoziții diverse.

Din punct de vedere geologic teritoriul se încadrează în Unitatea de orogen carpatic muntos, Unitatea carpatică muntoasă, subunitatea cristalino-mezozoică din Masivul Meridional, grupa Cristalinului Lotru.

În alcătuirea petrografică a zonei studiate, se cuprinde marea majoritate a teritoriului cu pășuni, se evidențiază micașturile, șisturile siricitoase și cloritoase, amfibolitele și calcarele cristaline.

Istoricul proprietății. Documente care atestă dreptul de proprietate sau deținere legală.

Majoritatea pășunilor din studiul de față au fost constituite în urma Legii de reformă agrară din 1921 în urma căruia s-au primit pășuni pentru nevoile proprii, la nivel de unitate administrativ teritorială (UAT).

Din datele avute la dispoziție („Planul de ansamblu – Consiliul unic agroindustrial de stat și cooperatist Sibiu,”) a reieșit faptul că la nivelul anului 1981, trupul Voineag era în administrarea Ministerului Silviculturii; trupurile Tomnatec, Groapa Sasului, Dealul Sibiului erau în administrarea I.A.S.-ului; trupurile Măgura, După Ștrand, Stupul Cisnădiei, Stupul Cisnădioarei erau în administrarea Consiliilor populare; iar trupul Ihoala era în administrarea C.A.P.-ului.

Odată cu crearea „Întreprinderilor de Îmbunătățiri și Exploatare a Pajiștilor, (I.I.E.P.), cantitatea și calitatea intervențiilor pentru ameliorarea pășunilor a crescut vizibil, executându-se sporadic diferite categorii de lucrări.

Deși nu a avut eficiența scontată datorită suprafețelor mici pe care s-au executat, ele constituie un început de gospodărire rațională a pășunilor.

Prin Decretul prezidențial nr.72/05.03.1983, unele pășuni și fânețe din zona montană trec trec din administrarea unor consilii populare, orașenești, în administrarea Ministerului Silviculturii.

Prima lucrare completă cu privire la gospodăria pășunilor din zona de munte, a fost amenajamentul silvopastoral pentru toate comunele situate în raza teritorială a Ocolului Silvic Tălmăciu, în anul 1985.

Studiul cuprinde o sinteză cu principalele aspecte care interesează economia pastorală,

totodată el prezintă și posibilitățile de mărire și ameliorare a suprafețelor de pășuni, de protecția vegetației și a solului, de corectare și menținere a fertilității solului și de refacere a covorului ierbos.

Prin Hotărârea Consiliului Local al orașului Cisnădie nr. 93 din 25 iulie 2001 suprafețele din prezentul studiu sunt declarate „domeniul privat al orașului Cisnădie, cu toate drepturile și obligațiile ce decurg din aceasta.

Situația detaliată a pajiștilor (număr tarla, categoria de folosință, numărul cadastral, suprafața în ha. și teritoriu administrativ) este prezentată în tabelele de mai jos:

Vegetația

Vegetația specifică este în funcție de etajele de relief; cea a pădurilor de deal și de munte, subzona stejarului- fagului- coniferelor.

Pomi fructiferi cultivați cu precădere sunt prunul, marul, vișinul, cireșul, nucul.

Pajiștile naturale sunt variate din punct de vedere floristic, dominante fiind grupările mezofile și mezoxerofile în zona colinară sunt alcătuite din specii ca : Festuca pseudovina, F. pratensis (păiuș), Agrostis tenuis (iarba câmpului), Poa pratensis (firuta), Alopecurus pratensis (coada vulpii), Bromus spp. (obsiga), Cynodon dactylon (pir gros), Lotus corniculatus și L. tenuis (ghizdei), Medicago falcata (culbuceasa), Trifolium repens (trifoi), Andropogon ischaemum (barboasa) Trifolium repens, Medicago lupulina (trifoi marunt).

Pe versanții înșoriți se întâlnesc specii ca Agropyron repens (pir), Rubus caesius (mur), Stipa spp. (colilie).

Relieful

Relieful este caracterizat prin văi lungi și înguste, cu versanți relativ înțiși și pante mai mari în vecinătatea pâraielor (trupurile din zona montană) sau prin dealurile formate din gruiuri prelungi și pe alocuri suprafețe netezite (terase) aparținând depresiunilor.

Înclinațiile sunt cuprinse în general între 10-35 grade (zona montană) respectiv 5-25 grade în zona deluroasă, panta medie a pășunilor fiind 19 grade.

Repartiția suprafețelor de pășuni din acest punct de vedere se prezintă astfel:

- Pășuni situate pe pante până la 15 grade: aprox. 523 ha.
- Pășuni situate pe pante între 15-30 grade: aprox. 542 ha.
- Pășuni situate pe pante peste 30 grade: aprox. 170 ha.

Repartiția suprafețelor de pășuni după expoziție se prezintă astfel:

- Expoziții înșorite: 226 ha.(18%)
- Expoziții parțial înșorite: 259 ha. (21%)
- Expoziții umbrite: 750 ha.(61%)

Expoziția generală este determinată de direcția de scurgere a principalelor văi din zonă. Numeroasele pâraie ce străbat toate trupurile de pășune determină la rândul lor o gamă largă de expoziții, lucru ce reiese din situația prezentată.

În cuprinsul pășunilor analizate, unitatea geomorfologică predominantă este versantul, iar configurația terenului este de cele mai multe ori ondulată.

Altitudinal, trupurile de pășune în studiu sunt situate între 450 m și 1946 m., altitudinea medie fiind de 1305 m.

Pe categorii de altitudine situația se prezintă astfel:

- 401- 600 m.: 430,5 ha. (35%);
- 1001- 1200 m.: 76,6 ha. (6%);
- 1201-1400 m.: 72,6 ha. (6%);
- 1401-1600 m.: 255,6 ha. (21%);
- 1601-1800 m.: 339,4 ha. (27%);

- 1801- 2000 m.: 60,4 ha. (5%);

Clima

Din punct de vedere climatic, teritoriul ocupat de pășunile orașului Cisnădie se încadrează în două regiuni climatice și topoclimatice distincte și anume:

1. Ținutul climatic de munte, subținutul climatic Carpații Meridionali aici se încadrează trupurile de pășuni montane Voineag , Tomnatec și Măgura Cisnădiei și Măgura Cisnădioarei.
2. Ținutul climatic de dealuri și podișuri joase, subținutul climatic Depresiunea Transilvaniei aici se încadrează trupurile de pășuni Dealul Sibiului trupurile I,II,III și IV, Stupul Cisnădiei –Greverei, Între Păduri Cisnădioara, Ihoala Cisnădioara, Cisnădioara trupul I, Cisnădioara trupul II ,Cisnădioara trupul III

Principalele caracteristici climatice sunt următoarele:

- Temperatura medie anuală: de la 2-4 grade C (zona montană) și 8 gradeC (în zona de dealuri);
- Precipitații medii anuale: 1000-1100 mm (zona montană) și 600-700mm (în zona de dealuri);
- Primele zile de îngheț variază foarte mult în funcție de altitudine (sfârșitul lui septembrie în zona montană și sfârșitul lui octombrie în zona de dealuri);
- Ultimile zile de îngheț se manifestă spre sfârșitul lunii mai în zona montană și sfârșitul lunii martie în zona de dealuri);
- Indicele de ariditate variază între 80 (zona montană) și 36 (în zona de dealuri);
- Nebulozitatea: 50-60 zile senine pe an;
- Umiditatea atmosferică ridicată (65-70% la deal și 80% la munte)

Sub raport eolian, cele mai expuse la vânt sunt pășunile din zona de munte , unde frecvent, vântul din direcția vest și nord vest bat cu intensitate mare în special în perioada noiembrie- martie, când viteza vântului poate atinge 30m/s.

Vânturile de intensitate mare favorizează evaporația antrenează particule fine de sol favorizând eroziunea, motiv pentru care în aceste zone muntoase se recomandă păstrarea vegetației arbustive.

Primele zile cu inghet apar, in general, in ultima decada a lunii octombrie sau in prima decada a lunii noiembrie, iar ultimele zile de inghet se semnaleză in decada a doua a lunii aprilie, foarte rar mai timpuriu.

Ținând cont de aceste caracteristici ale climei zonale - durata de pășunat este de cca.150-180 zile de la ultima decada a lunii aprilie (30 aprilie) până în ultima decada a lunii octombrie (30 octombrie).

Masurile prevazute in „**Planul anual de masuri privind lucrarile de igienizare si intratinere a pasunii**” se elaboreaza astfel incat să țină cont de exigentele economice, sociale și culturale, precum și de particularitățile regionale și locale ale zonei și **cuprinde** :

- a) actele care stau la baza dreptului de proprietate, inclusiv schita pajiștii sau planul cadastral;
- b) determinarea suprafeței pajiștii sau a porțiunilor din care se compune pajiștea, cu prezentarea denumirii, suprafeței, vecinătăților și a hotarelor;

- c) descrierea situatiei geografice și topografice a pajiștii sau a diferitelor unitati în cazul în care pajiștea se compune din mai multe portiuni;
- d) descrierea solului pajiștii;
- e) descrierea florei pajiștii;
- f) calitatea pajiștii;
- g) determinarea părților de pajiște care sunt oprite de la pășunat;
- h) perioada de pasunat;
- i) capacitatea de pasunat și încărcătura optimă;
- j) stabilirea căilor de acces;
- k) stabilirea surselor și a locurilor de adapă;
- l) locurile de adapă pentru animale și oameni;
- m) împărțirea pajiștii pe unitati de exploatare și tarlale pentru diferite specii;
- n) lucrările care se execută în fiecare an pentru întreținerea și creșterea fertilității solului;
- o) lucrările de îmbunătățire anuală și pe termen lung;
- p) lucrările tehnice și instalațiile care se utilizează, cu indicarea locului de amplasare.

Utilizatorul pajiștii — „crescător de animale persoană fizică având animale înscrise în Registrul național al exploatareilor (RNE) crescător de animale, persoană juridică de drept public sau de drept privat, constituită conform prevederilor Codului civil, având animale proprii sau ale membrilor înscrise în RNE, care desfășoară activități agricole specifice categoriei de folosință a pajiștii conform clasificării statistice a activităților economice în Comunitatea Europeană pentru producția vegetală și animală” (art.1 lit. c. din **HG nr.1064 din 11.12.2013**).

Calendarul lucrărilor pe pajiște

IANUARIE

Curățirea pajiștilor, respectiv defrișării vegetației lemnoase în "ferestrele" iernii, dacă vremea o permite. Vegetația nedorită trebuie adunată de pe pajiște;

Nu vor fi realizate însămânțări de suprafață sau supraînsămânțări. Se pot face doar în cazul terenurilor degradate și doar cu specii din flora locală.

FEBRUARIE

Acțiuni pe teren:

- Continuarea curățirii pajiștilor, respectiv defrișării vegetației lemnoase în "ferestrele" iernii, dacă vremea o permite. Vegetația nedorită trebuie adunată de pe pajiște;
- Transportul gunoierului de grajd și aplicarea lui. Utilizarea tradițională a gunoierului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30 kg azot substanță activă /hectar a se vedea caietul de Agromediu/APIA; utilizarea pesticidelor și a fertilizantilor chimici este interzisă;
- Desfundarea canalelor de desecare, acolo unde este cazul, dacă solul nu este acoperit;
- Niciun tip de îngrășământ nu poate fi aplicat pe terenuri acoperite de zăpadă,

pe terenuri cu apa in exces sau pe terenuri inghetate. (Ordin Comun 182/1270/2005, cerinte pentru zonele vulnerabile la nitrati);

- Interzicerea pășunatului, indeosebi cu oile și caprele, pentru a preveni degradarea solului și răirea prematura a covorului ierbos.

MARTIE

Acțiuni pe teren:

- Se continua defrisarea vegetatiei lemnoase și aduarea vegetației nedorite;
- Imprastierea musuroaielor și nivelarea terenului;
- Se continua, unde este cazul, transportul și aplicarea gunoii de grajd și al amendamentelor;
- Eliminarea excesului de umiditate temporara prin canale de desecare și al excesului permanent prin drenaje;
- incepe plantarea arborilor pentru eliminarea umiditatii (unde este cazul - plopi, salcie), umbra la animale sau delimitare tarlale (unde este cazul);
- Continua aplicarea ingrasamintelor chimice dupa topirea zapezii (unde este cazul);
- Se construiesc sau se refac drumurile de acces, pe pășune;
- Se verifica sursa de apa, in vederea asigurarii apei pentru adapat pentru animale, din rauri sau fantani. Se vor realiza: captari, amenajari specifice, puturi, jgheaburi etc.
- Se vor realiza (acolo unde este cazul) constructii usoare pentru adapostirea animalelor (tabere de vara). In cazul in care ele exista se va trece la dezinfectarea și repararea acestora. Adaposturile vor fi dimensionate dupa numarul animalelor iar acolo unde este cazul vor fi prevazute cu instalatii de colectare și distributie a dejectiilor și alte utilitati.
- Se vor repara și dezinfecta stânele, saivanele, etc.

APRILIE

Acțiuni pe teren:

- Incheierea actiunilor de imprastiere a musuroaielor, defrisarii vegetatiei lemnoase claunatoare și nivelarea terenului;
- Incheierea fertilizarii cu gunoi de grajd și aplicarea amendamentelor (daca este cazul);
- Continuarea lucrarilor de imbunatatiri funciare (eliminarea excesului de umiditate);
- Continuarea aplicarii ingrasamintelor chimice (daca este cazul);
- Lucrari de suprainsamantare a pajistilor cu covor ierbos degradat (acolo unde este cazul);
- Eliminarea crengilor uscate la arborii izolati de pe pasuni;
- Finalizarea lucrarilor de plantare arbori pentru umbra, imprejmuiiri sau desecari biologice (acolo unde este cazul);
- Reparatii la alimentarele cu apa (puturi, jgheaburi etc) podete, drumuri, garduri de imprejmuire, adaposturi pentru animale, stani și alte dotari pentru sezonul de pășunat;

inceperea sezonului de pășunat pe pășuni după data de 20 aprilie și respectarea pășunatului pe specii și categorii de animale.

Pășunatul începe când solul e bine zăvănit. Pășunile inundate nu trebuie pășunate mai devreme de 2 săptămâni de la retragerea apelor.

- Este interzis aratul și discutul pajiștilor sub angajament APIA a se vedea Caietul de Agromediu/APIA ;

Respectarea încărcăturii optime de animale la hectar.

MAI

▪ Utilizatorii de pajiști au obligația să respecte încărcătura minimă de animale pe hectar (0,3 UVM). Pășunatul se efectuează cu maxim 1,0 UVM (Unitate Vita Mare) - maxim o bovină la hectar.

• Trebuie să se asigure o densitate optimă pe întreaga suprafață (OP x suprafața pajiștii), pentru prevenirea pășunatului excesiv, care conduce la reducerea ratei de refacere a pășunii, scăderea producției de iarbă și a cantității de iarbă consumată de animale în ciclurile următoare de pășunat.

• Planificarea succesiunii de pășunat a tarlalelor (pășunatul continuu) cu respectarea următoarelor criterii:

a. conducerea turmelor pe un anumit traseu, care din când în când este modificat.

Astfel animalele nu stau în același loc, ci pășunează pe locuri diferite și în aceeași zi și în zile diferite;

b. pășunatul în front. În acest caz animalele sunt dirijate în deplasarea lor pe pășune de către un cioban ce le permite înaintarea numai pe măsura consumării plantelor;

c. pășunatul continuu (liber) intensiv simplificat unde parcelarea este redusă în mod substanțial la 1-2 parcele, delimitate prin bariere naturale (canal, albia unui râu, garduri de arbuști), drumuri, semne convenționale sau prin garduri, cu efect direct asupra diminuării cheltuielilor ocazionale de parcelare și alimentare cu apă.

d. Se respectă pășunatul cu speciile de animale stabilite anterior, pentru a preveni reducerea potențialului productiv al pajiștii și afectarea calității acesteia.

IUNIE

Acțiuni pe teren:

- În zona de dealuri joase începe campania de combatere a principalelor buruieni din pajiștile, respectiv plantele neconsumate de animale.

Începe recoltarea fanetelor și conservarea furajelor sub formă de siloz, semisiloz și fan, în funcție de regimul pluviometric și dotarea fermelor.

- Cositul poate începe doar după data de 1 iulie realizat în etape. Masa vegetală cosită trebuie adunată de pe suprafața fanetei nu mai târziu de două săptămâni de la efectuarea cositului; cositul se va realiza dinspre interiorul parcelei spre exteriorul acesteia. O

banda necosită sau nepășunată de 3 metri va fi lăsată pe marginile fiecărei parcele. Această bandă poate fi cosită / pășunată după 1 SEPTEMBRIE;

Cositul resturilor neconsumate și împrăștierea dejectiilor solide, după fiecare ciclu de pășunat/cosit;

- Aplicarea fazială a azotului pentru pajiștile care nu sunt sub angajament APIA

- Agricultorii care utilizeaza pajiști permanente nu trebuie să arda vegetatia, inclusiv iarba ramasa după cositul pajiști (GAEC 8), obiectivul acestei conditii fiind mentinerea unui nivel minim de intretinere a solului prin protejarea pajiștilor permanente.

- Mentinerea pajiștilor permanente, prin asigurarea unui nivel minim de pășunat sau cosirea lor cel puțin o dată pe an (GAEC 7);

Respectarea incarcaturii optime de animale la hectar.

- Nu este permisa taierea arborilor solitari sau a grupurilor de arbori de pe terenurile agricole (GAEC 9);

- Nu vor fi folositi fertilizatori in apropierea resurselor de apa in conformitate cu urmatoarele indicatii:

1. Fertilizator solid — nu mai aproape de 6 m de apa.

2. Fertilizator lichid — nu mai aproape de 30 m de apa.

3. In apropierea statiilor de captare a apei potabile, nu va fi folosit nici un tip de fertilizator la o distanta mai mica de 100 m fata de statia de captare a apei

IULIE

Acțiuni pe teren:

- In zona alpină începe campania de combatere a principalelor buruieni din pajiștile, respectiv plantele neconsumate de animale.

- Se continuă recoltarea fanetelor si conservarea furajelor sub forma de siloz, semisiloz și fan, in functie de regimul pluviometric și dotarea fermelor.

- Masa vegetala cosita trebuie adunata de pe suprafata fanetei nu mai tarziu de doua saptamani de la efectuarea cositului.

- Nu se vor efectua lucrari mecanizate pe pajiștile sub angajament APIA

- Agricultorii care utilizeaza pajiști permanente nu trebuie să ardă vegetatia, inclusiv iarba ramasa după cositul pajiștii (GAEC 8), obiectivul acestei conditii fiind mentinerea unui nivel minim de intretinere a solului prin protejarea pajiștilor permanente.

AUGUST

- Cositul resturilor neconsumate i imprăștierea dejecțiilor solide, după fiecare ciclu de pășunat;

Aplicarea faziala a azotului pentru pajiștile care nu sunt sub angajament APIA;

- Agricultorii care utilizeaza pajiști permanente nu trebuie să ardă vegetatia, inclusiv iarba ramasa după cositul pajiștii (GAEC 8), obiectivul acestei conditii fiind mentinerea unui nivel minim de intretinere a solului prin protejarea pajiștilor permanente.

SEPTEMBRIE

• Mentinerea pajiștilor permanente, prin asigurarea unui nivel minim de pășunat sau cosirea lor cel puțin odata pe an (GAEC 7);

*Nu este permisa taierea arborilor solitari sau a grupurilor de arbori de pe terenurile agricole (GAEC 9);

* Nu este permisă tăierea arborilor solitari sau a grupurilor de arbori de pe terenurile agricole (GAEC 9);

• Niciun tip de îngrășământ nu poate fi aplicat pe terenuri acoperite de zăpadă, pe terenuri cu apă în exces sau pe terenuri înghetate. (Ordin Comun 1182/1270/2005, cerințe pentru zonele vulnerabile la nitrați);

* Nu vor fi folosiți fertilizatori în apropierea resurselor de apă în conformitate cu următoarele indicații:

1. Fertilizator solid — nu mai aproape de 6 m de apă.

2. Fertilizator lichid — nu mai aproape de 30 m de apă.

3. În apropierea stațiilor de captare a apei potabile, nu va fi folosit nici un tip de fertilizator la o distanță mai mică de 100 m față de stația de captare a apei

Respectarea încărcăturii optime de animale la hectar.

OCTOMBRIE

La sfârșitul lunii animalele se pregătesc să iasă de pe pășune;

NOIEMBRIE

Este interzis a se intra cu animalele în pășiște, plantele din covorul vegetal au nevoie de o perioadă de repaus.

DECEMBRIE

Este interzis a se intra cu animalele în pășiște, plantele din covorul vegetal au nevoie de o perioadă de repaus.

ATENȚIE:

Nu se vor efectua lucrări mecanizate pe pășiștile sub angajament APIA.

Degradarea covorului ierbos al pășiștilor se datorează mai multor factori dintre care amintim :

- excesul de umiditate care stimulează extinderea rogozurilor, trestiei, papurii, etc.;
- uscăciunea pronunțată în care speciile valoroase furajere nu supraviețuiesc,
- absența lucrărilor de curățire de buruieni cum sunt scaieții înainte de a face semințe și a se înmulți ;
- absența lucrărilor de îndepărtare a puietilor de arbuști și arbori care pot invada pășiștile până la împădurire ;
- lipsa elementelor fertilizante, respectiv a îngrășămintelor naturale și chimice pentru susținerea speciilor valoroase furajere ;
- excesul de elemente fertilizante în locurile supratărlite, unde sunt stimulate specii nitrofile ca : șteviile, știrigoaia, urzicile, brândușa de toamnă și altele;
- pășunatul pe vreme excesiv de umedă când se distruge prin călcare țelina și în locurile rămase libere se instalează buruienile sau se declanșează eroziunea solului;
- lipsa de încărcare a pășunilor cu animale până la abandon și pășunatul haotic generează un pășunat selectiv prin care se răresc speciile valoroase furajere și permit extinderea speciilor nevaloroase ca țepoșica, târsa, pipirigul, etc.,

- suprapășunatul cu un număr mare de animale, slăbește rezistența la călcare și în final rărește covorul ierbos până la distrugere, după care pe terenurile în pantă apare eroziunea solului;

- cosirea prea târzie a fânețelor după ajungerea la maturitate a semințelor de buruieni, favorizează extinderea acestora.

Menținerea covorului ierbos al pajiștilor în echilibru este o artă pe care gospodarul fondului pastoral trebuie să și-o însușească temeinic, începând cu cunoașterea plantelor, a necesităților de elemente fertilizante și umiditate ale acestora.

Urmare a acestei situații, Consiliului Local al orașului Cisnădie prin serviciul de specialitate și primar încheie un acord cu S.C. AMBRAS TOP S.R.L. și se încheie un contract de proiectare pentru întocmirea unui studiu silvo-pastoral intitulat „ Studiul de transformare a pășunilor împădurite „– proprietatea orașului Cisnădie, care se finalizează în noiembrie 2005. Acesta, constituind până în prezent documentul după care s-a elaborat **Regulamentul de utilizare și gestionare al pajiștilor**, - proprietatea privată a orașului Cisnădie, regulament care trebuia să fie respectat de către toți cei care au primit sub o formă sau alta exploatarea pajiștilor, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

DESCRIEREA SOLULUI PAJIȘTII

Solul, ca element al agroecosistemelor de pajiște, poate favoriza productivitatea acestora, printr-o seama de însușiri specifice, precum: cantitatea, calitatea și echilibrul elementelor nutritive pe care le pune la dispoziția plantelor, volumul edafic util, textura, porozitatea, permeabilitatea, regimul aerohidric și termic, compoziția mineralogică, reacția și saturatia în baze etc.

a). Zona de munte (Piemontul Muntii Cibinului) care este formată din:

- soluri intelenite (în zona pasunilor alpine la peste 1700 m) ce stau pe calcare cristaline;
- soluri brune podzolice primare (zona jnepenilor și a pădurii de conifere), soluri brune acide podzolice (sub pădurea alpină);
- soluri brune tipice și argiloase (zona pasunilor și fanetelor).

b). Zona de deal (depresiunea Sibiului din care face parte și Cisnădie), unde domina solurile brune podzolice (pseudogleizate, pseudogleice) întâlnind o varietate mare de roci: conglomerate, marne nisipoase, gresii, brecci, etc.

În zona colinară în apropierea localităților Cisnădie, Cisnădioara și Sibiu solurile sunt mijlociu profunde, slab scheletice, moderat humifere, slab la moderat acide, și în general mijlociu aprovizionate cu substanțe nutritive, de bonitate mijlocie pentru tipurile de pajiști din zonă.

Mișcările oscilatorii ale scoarței și modificările climatice, de lungă durată, au direcționat condițiile de solificare și în special, pe cele referitoare la regimul hidric la formarea învelului de sol actual dezvoltat pe porțiuni de terenuri mai înalte.

Capacitatea generală de susținere a producției vegetale a pajiștilor este mijlocie, ca urmare a ponderii ridicate a unor tipuri de soluri cu fertilitate naturală scăzută afectate de salinizare, alcalizare, grad ridicat de erodare.

Ca o consecință a însușirilor chimice și fizice, activitatea biologică din sol este extrem de redusă fiind limitată doar la câțiva centimetri de la suprafață.

În zona montană, solurile pajistilor sunt dezvoltate pe micașturi, slab aprovizionate în azot, mediu în fosfor, puternic acide cu humus brut acid și un conținut mare de aluminiu și azot amoniacal.

Trebuie subliniat faptul că aceste soluri pot fi foarte ușor afectate de procesul de eroziune atât de suprafață cât și de adâncime, favorizat mai ales de pantă dar și de substrat. Chiar dacă în prezent fenomenul de eroziune nu are o răspândire semnificativă, în condițiile unei exploatare neraționale a pășunilor, el poate cunoaște o dezvoltare extrem de rapidă.

Principalele cauze ale eroziunii sunt:

- Supraîncărcarea cu animale a pășunilor ce duce la rădăcirea intensă a păturii erbacee, apariția și adâncirea cărărilor;
- Circulația haotică a oamenilor și vehiculelor ce duce la formarea de noi drumuri de pământ și poteci;
- Tăierile abuzive din pășunile împădurite de pe terenurile cu înclinare mare a arboretului, favorizându-se scurgerile de suprafață și eroziunea.

Pentru evitarea acestei situații se impun ca necesare unele măsuri de:

- Supra-însămânțări;
- Organizarea unui pășunat rațional, evitându-se supraîncărcarea cu animale;

Rețeaua hidrografică

O parte din pășunile orașului Cisnădie se situează în bazinul superior al Lotrioarei, iar altă parte în bazinele văii Sadului și ale Cibinului.

Regimul hidrologic de tip carpatic este echilibrat, fiind influențat de condițiile fizico-geografice ce se caracterizează printr-o alimentare pluvială constantă tot timpul anului. Se înregistrează un maxim primăvara la topirea zăpezii și când precipitațiile sunt mai abundente și la marile viituri acestea primesc caracter de torenți punându-se astfel problema luării unor măsuri de aparare împotriva eroziunii.

Pânza freatică este situată la 0,5-3 m în zona de deal, între 3-6 m zona colinară și 10-12 m zona piemontană.

Apa este curată și de bună calitate în cea mai mare parte a teritoriului silvopastoral, fapt determinat de numeroase izvoare din zonă și de suprafețele mari ocupate cu păduri din bazinele de retenție ale acestor pâraie.

PERIOADA DE PASUNAT

Pășunile reprezintă cea mai ieftină sursă pentru asigurarea hranei ierbivorelor în timpul perioadei de vegetație, având multiple avantaje ce decurg din efectele favorabile atât asupra animalelor cât și asupra pășunilor în relația sol-planta-animale.

(1) Începerea pășunatului se face în funcție de condițiile pedoclimatice și de gradul de dezvoltare a covorului ierbos.

(2) Se evită începerea pășunatului prea devreme, care poate afecta perioada de regenerare, sănătatea și supraviețuirea plantelor.

(3) Perioada de pășunat se va încheia în luna noiembrie, la o dată stabilită în funcție de evoluția temperaturilor și regimul precipitațiilor.

(4) Data inceperii și incheierii pășunatului, precum și modul de organizare a Pășunatului, continuu sau pe tarlale, se stabilesc prin hotarare a consiliului local. Ținând cont de toate caracteristicile climei zonale, in zona de deal și de munte, unde se afla și orașul Cislădie.

În general durata sezonului de pășunat este de cca. 194 de zile de la ultima decada a lunii aprilie (30 aprilie) până in ultima decada a lunii octombrie (31 octombrie).

Accesul animalelor la pasune se va face astfel:

În zona de deal:

Pentru ovine:

**De la data de: 15 martie, până la data de: 25 octombrie
in anii secetosi in mod exceptional oile pot fi admise la pășunat dupa 25 octombrie,
pana la 1 noiembrie.**

În afara perioadei mentionate mai sus pasuntul este interzis.

Pentru bovine:

De la data de: 1 mai, până la data de: 31 octombrie

În zona montană:

De la data de: 1 mai, până la data de: 30 septembrie

Este interzis pășunatul in cazul excesului de umiditate a pajiștii.

Ultimul pășunat trebuie să se realizeze cel mai tarziu cu 20-30 zile inainte de instalarea ingheturilor permanente. Astfel plantele au posibilitatea să acumuleze glucide, să-și refacă masa vegetativa, ceea ce determina o mai buna suportare a ingheturilor pe de o parte, iar pe de alta parte pornirea timpurie in vegetatie.

Intarzierea toamna cu pășunatul animalelor pana la venirea ingheturilor, face ca iarba să nu se poata reface corespunzator, primavara constituind una din cauzele disparitiei speciilor valoroase din pajiști

În faza tânără de vegetatie plantele de pe pășuni au însușiri organoleptice deosebite (gust, miros) care maresc apetitul animalelor și ca urmare crește gradul de consumabilitate a ierbii care poate ajunge la 85- 95%.

Daca pășunatul se incepe prea devreme, cand plantele sunt prea tinere și solul prea umed, asupra vegetatiei efectele negative sunt urmatoarele:

- se distruge stratul de telina, se bătătorește solul și se inrautațește regimul de aer din sol. - - se formează gropi și mușuroaie;

- pe terenurile in pantă se declanșează eroziunea;

- se modifica compozitia floristica disparand plantele valoroase mai pretentioase din punct de vedere al apei, aerului și hranei din sol;

- plantele fiind tinere au suprafata foliara redusa și vor folosi pentru refacerea unor substante de rezerva acumulate in organele din sol ce are ca efect epuizarea lor.

Efectele negative asupra animalelor sunt:

- iarba prea tanara contine multa apa și ca atare are un efect laxativ epuizant, ceea ce duce la eliminarea excesiva a sarurilor minerale de Cu, Mg, Na;
- continand prea putina celuloza nu se pretează la salivatie și rumegare, animalele fiind predispuse la intoxicatii și meteorizatii;
- continutul mare de azot al ierbii tinere determina acumularea in stomac a amoniacului și ca atare declanșarea unor fermentatii periculoase.

RECOMANDARI PRIVIND LUCRARILE CE SE VOR EXECUTA PE PASUNI

Principalele măsuri de creștere cantitativă și calitativă a producției pajiștilor se bazează pe înlăturarea sau diminuarea efectului factorilor limitativi ai productivității acestora.

Pentru determinarea măsurilor și tehnologiilor de îmbunătățire adecvate trebuie să se stabilească în prealabil, cu exactitate, cauzele degradării pajiștii respective, deoarece aplicarea oricărei măsuri de îmbunătățire a covorului vegetal fără a se îndepărta cauzele degradării lui, conduc la unele rezultate bune, valabile doar pe termen scurt.

Principalele acțiuni tehnico-organizatorice menite să ducă la creșterea cantitativă și calitativă a producției de furaje de pe pajiști sunt:

- măsuri ameliorative generale, care se aplică pe toate pajiștile afectate de factori limitativi ai producției;
- măsuri de îmbunătățire fără înlocuirea totală a vechiului covor vegetal, numite măsuri de suprafață;
- măsuri de refacere radicală a covorului ierbos prin înlocuirea totală a vechiului covor vegetal cu amestecuri valoroase de graminee și leguminoase perene de pajiști;
- valorificarea superioară a producției pajiștilor prin pășunat;
- valorificarea superioară prin recoltarea și conservarea furajelor de pe pajiști.

Măsurile ameliorative generale care se aplică pe toate pajiștile afectate de diferiți factori limitativi ai producției sunt:

- eliminarea excesului de umiditate;
- combaterea eroziunii de adâncime și alunecărilor solului;
- corectarea reacției solului (acidității, respectiv alcalinității) prin lucrări de amendare;

Măsurile de suprafață de îmbunătățire a pajiștilor cuprind:

- lucrările de întreținere a pajiștilor ce constau în curățirea de mușuroaie de orice proveniență, de vegetația ierboasă și lemnoasă nevaloroasă și de pietre, nivelarea nanoreliefului, împrăștierea dejectiilor (rămase în urma pășunatului sau după fertilizarea organică), aerarea covorului vegetal;
- îmbunătățirea regimului de nutriție a plantelor printr-o fertilizare corespunzătoare;
- supraînsămânțarea pajiștilor.

Măsurile de refacere radicală a covorului ierbos constau din:

- curățirea de mușuroaie, de vegetația ierboasă și lemnoasă nevaloroasă și de pietre;
- distrugerea vechiului covor vegetal degradat;

- îmbunătățirea regimului de nutriție a plantelor printr-o fertilizare corespunzătoare;
- pregătirea patului germinativ;
- reînsămânțarea cu amestecuri de plante furajere productive și cu valoare furajeră ridicată;
- întreținerea pajiștii nou înființate.

Lucrările de întreținere propriu zise trebuie să țină seama de condițiile ecologice concrete a fiecărui habitat de pajiști în parte.

De aici rezultă mai multe operațiuni care trebuiesc efectuate pentru că pe ansamblu relația substrat – sol – plantă – animal – biodiversitate durabilă să fie realizată în ariile protejate special constituite pentru acest scop.

Cunoașterea amănunțită a compoziției floristice a pajiștilor și a valorii economice a speciilor componente este esențială pentru cel care este pus să facă planurile și să execute lucrările de gospodărire a unei arii protejate. Pentru a ușura aprecierea valorilor economice din start speciile din pajiști au fost împărțite în specii furajere și plante de balast (ANEXA I), plante toxice și vătămătoare pentru animale și dăunătoare produselor animaliere (lână, lapte, carne, etc.) (ANEXA II) și dăunătoare covorului ierbos al pajiștilor (ANEXA III).

În funcție de prezența și gradul de participare în covorul ierbos al pajiștilor a speciilor valoroase sau nevaloroase ne facem o primă imagine asupra stării de normalitate sau degradare a unei pajiști în funcție de care vom acționa în continuare.

Curățirea terenului, combaterea buruienilor ierboase și a speciilor lemnoase invazive

Prin lucrări de curățire se îndepărtează de pe pajiști pietrele, cioatele rămase după defrișarea arborilor, buturugile și alte resturi vegetale aduse de ape și alte lucrări. Acestea se execută manual și mecanizat în funcție de pantă și gradul de acoperire al terenului. Pe terenurile în pantă, cu înclinații mai mari se acționează cu atenție pentru strângerea pietrelor și cioatelor pentru a nu declanșa eroziunea solului.

În marea lor majoritate, pajiștile naturale au suprafața denivelată datorită mușuroaielor, eroziunii și alunecărilor de teren, lucrărilor de defrișare a vegetației lemnoase, scoaterea cioatelor, drenaj, desecare și alte lucrări.

Mușuroaiile înțelenite de origine animală și vegetală sunt principala cauză a denivelărilor pe pajiștile naturale. Cele de origine animală sunt formate de cârțițe, furnici și mistreți. La început acestea sunt de dimensiuni mici și se măresc odată cu trecerea timpului, denivelând pajiștea și îngreunând valorificarea ei, în special prin cosire. Mușuroaiile de origine vegetală se formează pe tufele dese ale unor graminee, cum este târsa (*Deschampsia caespitosa*) și țapoșica (*Nardus stricta*) sau pipirig (*Juncus sp.*) de exemplu, cioate și buturugi rămase în sol și altele. Prin pășunat nerațional pe soluri cu exces de umiditate, de asemenea se formează mușuroaie înțelenite după călcarea lor cu animale. În zona montană înaltă sunt de asemenea mușuroaie înțelenite numite marghile care se datoresc efectului combinat de îngheț-dezghet, pășunatului nerațional cu ovinele și invaziei cu țepoșică.

Distrușterea mușuroaielor anuale neînțelenite se face primăvara sau toamna prin lucrările obișnuite de grăpare a pajiștilor. Mușuroaiile înțelenite pot fi distruse cu mașini de curățat pajiști sau cu diverse alte unelte combinate care taie vertical mușuroiul, îl mărunțește și îl împrăștie uniform pe teren.

În cazul unor pajiști cu densitate mare a mușuroaielor înțelenite după distrugerea lor rămân multe goluri care necesită a fi supraînsămânțate cu amestecuri de ierburi adecvate.

Nivelarea terenurilor de pe care s-au adunat pietrele, s-au scos cioatele, a celor erodate sau cu alunecări se poate realiza cu nivelatorul, grederul sau buldozerul, în funcție de gradul denivelărilor și eficiența lucrării.

Pajiștile naturale din zona păduroasă din regiunile de deal și munte, sunt de origine secundară, vegetația ierboasă produsă de om și animalele sale, este în permanentă competiție cu vegetația lemnoasă primară.

În absența lucrărilor anuale de curățirii și în urma folosirii neraționale și în special abandonul sau subîncărcarea cu animale, speciile lemnoase se instalează treptat pe pajiști, mărindu-și gradul de acoperire de la un an la altul.

După un număr mai mare de ani de absență a lucrărilor de îngrijire, se instalează și se dezvoltă o vegetație lemnoasă a cărei defrișare se poate efectua pe bază de studii și documentații (proiecte) silvopastorale, în care se prevăd toate detaliile privind organizarea, execuția lucrării și valorificarea materialului lemnos, conform normativelor.

Pe pajiștile situate pe terenuri cu panta cuprinsă între 10° și 30° (18-58%) defrișarea se efectuează în benzi cu lățimi de la 120 m pe pantele mai mici până la 40 m pe pante mari, paralele cu direcția generală a curbelor de nivel.

Concret pentru fiecare grad înclinație peste 10° , lățimea benzilor de pajiște naturale scade de la 120 m cu câte 4 m, până la 30° după care nu se mai recomandă defrișarea pentru evitarea eroziunii solului.

Sunt excluse de la defrișare suprafețe acoperite cu jneapăn (*Pinus mugo*) sau specii rare ca: zâmbbru (*Pinus cembra*), zadă (*Larix decidua*), tisă (*Taxus baccata*), smirdar (*Rhododendron myrtifolium*).

Benzile de pășuni naturale situate pe terenurile în pantă de 10° - 30° înclinație, este bine să alterneze cu benzi antierozionale nedefrișate late de 5-25 m în funcție de pantă, respectiv cu 1 m peste 5 m pentru fiecare grad peste 10° înclinație. De asemenea se lasă benzi nedefrișate în apropierea ogașelor și ravenelor și pe versanții predispuși alunecărilor de terenuri cât și unele pâlcuri care să servească ca umbrare pe pășuni în locurile de odihnă și adăpat al animalelor.

Îndepărtarea vegetației lemnoase se efectuează cu ajutorul mijloacelor mecanice, precum și prin lucrări manuale.

Defrișarea pe cale mecanică se poate efectua pe terenuri în pantă până la 27° , cu tractoare pe șenile echipate cu diferite unelte de tăiat și adunat vegetație lemnoasă până la un anumit diametru, peste care se intervine numai cu fierăstrăul mecanic.

Materialul lemnos rezultat de la defrișare se sortează și se depozitează în grămezi ordonate pe direcție generală a curbelor de nivel, fiind ulterior folosit pentru împrejmuiri pe pășuni, consolidarea terenurilor erodate, lemn de foc.

Crengile și mărcinișurile se adună în grămezi (martoane) la care după uscare se dă foc, cenușa rezultată se împrăștie uniform pe pajiște și locurile arse se supraînsămânțează.

Defrișarea cu mijloace manuale este mai bine cunoscută și deci folosită în teritoriu. O atenție aparte trebuie să se acorde scoaterii rădăcinilor din care se poate reinstala vegetația lemnoasă, mai ales la speciile cu drajonare puternică.

După distrugerea vegetației lemnoase utilizând una din metodele descrise până acum, terenul respectiv se curăță de resturile lemnoase, se nivelează, se aplică amendamente dacă solul este acid, se fertilizează cu îngrășăminte chimic mobilizează superficial și se seamănă cu un amestec adecvat de graminee și leguminoase perene.

Combaterea buruienilor este una din măsurile importante de îmbunătățire a covorului ierbos degradat, atât de invazia până la dominantă a unor specii de graminee nevaloroase cum sunt:

țepoșica (*Nardus stricta*), bărboasa (*Botriochloa ischaemum*), târsa (*Deschampsia caespitosa*) sau sadină (*Chrysopogon gryllus*) cât și a unor specii din alte familii care pot fi dăunătoare sau toxice ca știrigoaia, brândușa de toamnă, coada calului, feriga mare, aliorul, pipirigul, șteviile și multe altele.

Pe pajiștile dominate de graminee perene nevaloroase se folosesc metode radicale de schimbare a covorului ierbos prin înființarea unor pajiști semănate. La fel se procedează și pe pajiștile puternic invadate cu specii din alte familii, dacă terenul o permite.

Combaterea speciilor din alte familii se face prin cosiri repetate, măsură care epuizează rezervele acumulate în rizomi și bulbi.

Corectarea acidității solurilor și îmbogățirea lor în fosfor

În marea lor majoritate pajiștile naturale sunt răspândite pe soluri cu reacție slab până la puternic acidă, ca urmare a proceselor de debazificare a solului prin pierderea cationilor bazici (Ca^{2+} și Mg^{2+}). Concomitent cu scăderea pH-ului are loc creșterea conținutului în aluminiu mobil în complexul absorbtiv al solului, element nociv care blochează fosforul și înrăutățește nutriția plantelor în macro și microelemente. Furajele provenite de pe solurile acide, au valoare nutritivă, palatabilitate și digestibilitate scăzută, iar animalele care le consumă se îmbolnăvesc de rahitism și osteomalacie, dau producții mici de lapte, cu conținut scăzut de grăsime, suferă dereglări grave de reproducție, etc.

Amendamentele calcaroase

Această lucrarea se va efectua numai la recomandarea Primăriei orașului Cisnădie pe bază de studiu pedologic.

Se aplica în vederea corectării acidității solului au un efect mai redus asupra producției pajiștilor, dar au o influență însemnată asupra calității furajelor. Pe pajiștile naturale care au soluri cu un pH mai scăzut de 5,2 se recomandă aplicarea amendamentelor în doze medii de 5-7 t/ha CaCO_3 (3-4 t/ha CaO) aplicate odată la 8-10 ani.

Efect maxim la amendare se înregistrează când se administrează și îngrășăminte organice și chimice.

Pentru creșterea gradului și vitezei de solubilizare, este necesar ca amendamentele calcaroase sub formă de piatră de var (CaCO_3) să fie mărunțite cât mai fin (sub 0,5 mm) și să fie aplicate cât mai uniform.

Epoca cea mai bună de aplicare este toamna și în “ferestrele” iernii.

De asemenea, solurile pajiștilor din țara noastră sunt foarte sărace în fosfor, fiind necesară aplicarea acestui element fertilizant sub formă de rocă (făină de fosforite) în cantități de 600- 800 kg/ha pentru asigurarea a 40-60 kg/ha P_2O_5 .

Prin amendare și fosfatere se înmulțesc în mod considerabil leguminoasele furajere de pajiști care la rândul lor fixează prin simbioză azotul atmosferic și în final se asigură un echilibru între elementele fertilizante - NPK cu consecințe favorabile asupra producției și calității furajelor pentru animale.

Aplicarea fertilizanților organici pe pajiști

Această lucrare se va efectua numai la recomandarea Primăriei orașului Cisnădie în corelare cu planul de administrare a nitritilor și nitratilor.

Una din problemele cheie de întreținere a pajiștilor din ariile protejate o constituie fertilizarea cu îngrășăminte organice produse de animale în sezonul de pășunat sau stabulație.

În sezonul de pășunat dejecțiile animalelor sunt răspândite direct pe pajiști prin târlire sau locurile de odihnă sub cerul liber sau se acumulează în adăposturile pentru animale sub formă semilichidă (dejecții + apă) sau solidă (dejecții + așternut paie, rumeguș, etc.) care se împrăștie apoi pe teren.

Gunoii de grajd. Folosirea gunoiiului de grajd pe pașuni reprezintă una dintre cele mai importante măsuri de sporire a producției și îmbunătățire a compoziției floristice. Gunoiiul de grajd este un îngrășământ organic complet, care îmbogățește solul în humus, în principalele elemente nutritive, în unele microelemente cât și în microorganisme și produse ale metabolismului lor.

Cantitatea administrată este în funcție de compoziția floristică a pajiștilor, stadiul de degradare a acestora, de cantitatea de gunoi de grajd disponibilă. Dozele recomandate variază între limite largi și anume de la 20 la 40 t/ha.

Epoca optimă de aplicare este toamna la încheierea ciclului de pășunat. În felul acesta pe lângă faptul că se obțin sporuri de producție de 10% față de fertilizarea din primăvară, mai există avantajul că timpul de transport este mai lung, deci lucrarea poate fi efectuată în condiții mai bune și că precipitațiile din iarnă antrenează mai bine elementele nutritive în sol.

Primăvara devreme se poate administra gunoi de grajd fanetelor și eventual acelor tarlale de pe pajiste pe care se va intra tarziu la pășunat.

Gunoiiul de grajd este indicat să se administreze bine fermentat, deci după ce a stat un an în platformă. Acest lucru este necesar întrucât el se aplică la suprafață.

Se recomandă ca gunoiul de grajd să se repartizeze cât mai uniform pe pășune. În felul acesta se evită îmburuienarea pășunii prin înmulțirea plantelor nitrofile nevaloroase, acolo unde prin împrăștiere neuniformă a căzut o cantitate mai mare de gunoi.

Durata de remanentă a gunoiiului este de 4-5 ani în funcție de doză aplicată, calitatea îngrășământului, compoziția floristică a pajistii. Sporurile cele mai mari de recoltă se obțin în anul I, iar acestea scad treptat de la un an la altul.

Ingrășăminte organice semilichide (turbureala de grajd). Ingrășăminte organice semilichide provin din adăposturile de bovine prevăzute cu un sistem de evacuare

hidraulica a dejecțiilor sau prin spălarea cu jet de apă a padocurilor de la taberele de vară. Aceste ingrașamente sunt bogate în azot și în potasiu; conținutul în fosfor este însă scăzut.

Ingrașamente organice semilichide sunt împrăștiate, pe pășiți, cu mașini speciale în doze de 20-30 m³/ha, primăvara devreme sau toamna târziu. Dacă se aplică primăvara, pășunatul este permis numai după o perioadă de 4-5 săptămâni.

Această fertilizare are un efect remanent de 2-3 ani.

TÂRLIREA

Reprezintă un mod de fertilizare a pășiților care se execută direct cu animalele. Astfel animalele, care sunt ținute închise în perioada de odihnă peste zi dar mai ales în timpul nopții, lasă pe sal însemnate cantități de dejecții lichide și solide.

Târlirea sau fertilizarea organică directă pe pășiți se execută pe întreg sezonul de pășunat cu o intensitate de maximum 2-3 nopți o oaie/1m² pe pășiți cu covor ierbos valoros format în principal din specii ca *Festuca valesiaca*, *Festuca rupicola*, *Lolium perenne*, *Agrostis capillaris*, *Festuca rubra*, *Festuca airoides* etc., sau 4-6 nopți o oaie/1m² pe pășiți degradate dominate de *Botriochloa ischaemum*, *Nardus stricta* și altele.

Târlirea se execută cu toate speciile de animale, revenind ca echivalent

Astfel de terenuri se întâlnesc des în jurul saivanelor, a stanelor. Se pune deci problema folosirii acestor dejecții în scopul sporirii valorii pășiților, a producțiilor, cu atât mai mult cu cât cantitatea acestor dejecții este considerabilă.

Pentru a se realiza fertilizarea prin târlire animalele sunt ținute mai multe nopți pe același teren, în niste locuri ingradite, numite tarle.

Suprafața strungii, tarlei, va fi corelată cu numărul de animale deservite.

Depășirea pragului de 6-8 nopți o oaie/1m² sau 1UVM/6m² duce la degradarea accentuată a covorului vegetal prin apariția speciilor de buruieni nitrofile (stevia, urzica, etc.) cât și la poluarea apelor, solului, peisajului, îmbolnăvirea animalelor și alte neajunsuri.

În nopțile în care se realizează târlirea se acumulează cantități suficiente de elemente nutritive, care să determine sporirea procentului de participare în covorul ierbos a unor specii cu valoare foarte mare cum sunt: *Lolium perenne*, *Trifolium repens*, *Trifolium pratense*.

Mentinerea animalelor pe tarla se realizează cu ajutorul unor garduri mobile numite porți de târlire (sau tarcuri, oboare, garduri). Acestea au 3-4m lungime și 1,3m înălțime fiind prevăzute cu 4-5 bare orizontale sîpci oblice pentru asigurarea rezistenței.

Portile din plasa de sarma cu rame metalice (uv)are 21-23 kg au o durabilitate mai mare, sunt ușor de manipulat și de fixat în pământ, costul lor amortizându-se în 2-3 ani. Cu asemenea porți, schimbarea tarlei (ocolului) se face de un singur om într-un timp relativ scurt.

Avantaje

- se poate aplica pe toate tipurile de pajiști montane;
- este cea mai ieftină metodă de fertilizare organică;
- îmbogățește solul în azot, potasiu și în alte elemente fertilizante, mai puțin în fosfor;
- ajută la înmulțirea trifoiului alb și a altor plante furajare;
- contribuie la creșterea calității nutritive a ierbii și fânului;
- sporește de 3-5 ori producția pajiștilor degradate.

Clasificare

Târlirea simplă se face pe o durată normală de staționare care este de: 2-3 nopți pe pajiștile cu covor ierbos valoros cum sunt cele de păiuș roșu (*Festuca rubra*), iarba câmpului (*Agrostis capillaris*) și altele; 4-6 nopți pe pajiștile invadate de țepoșică, părul porcului (*Nardus stricta*).

Târlirea îmbunătățită se face de regulă pe pajiștile degradate invadate de țepoșică, având în plus față de târlirea simplă:

- aplicarea amendamentelor (praf de var sau calcar măcinat) 3-5 tone/ha, pentru corectarea acidității solului
- administrarea fosforului în doză de 250-500 kg/ha, sub formă de superfosfat simplu, ceea ce va duce la instalarea trifoiului alb, cu rol important în fixarea azotului atmosferic
- supraînsămânțarea pajiștilor cu covor rărit sau după supratârlire, cu 2-3 zile înainte de scoaterea animalelor din târlă, folosind un amestec din ierburi perene format din: 8 kg păiuș de livadă, 7 kg golomăț, 6 kg timofică, 5 kg de raigras peren, 4 kg păiuș roșu, 3 kg ghizdei și 2 kg de trifoi alb, rezultând 35 kg/ha de sămânță utilă. Pentru o aplicare manuală uniformă, semințele se amestecă cu superfosfat.

Târlirea performantă este o variantă superioară a târlirii îmbunătățite, având în plus distrugerea covorului ierbos degradat de țepoșică cu ajutorul erbicidelor cum este Round up (glifosat) 4-6 l/ha în 150 litri apă, respectiv 400-600 ml erbicid diluat în 15 litri apă pentru 1000 mp, care se aplică înainte cu cel puțin două săptămâni de târlirea și supraînsămânțarea propriu-zisă. În acest caz, după erbicidare, timpul de staționare a animalelor în târlă se reduce la jumătate față de o staționare normală. Pe solurile foarte sărace se aplică suplimentar 150-200 kg azotat de amoniu.

Efectul târlirii se resimte 3-5 ani după care este necesară repetarea ei în sistemul prezentat mai înainte. Depășirea pragului de 6-8 nopți o oaie/1m² sau 1 UVM/6m² duce la degradarea accentuată a covorului ierbos prin apariția speciilor de buruieni nitrofile ca șteviile, urzica, știrigoaia, brândușa de toamnă, târsa, etc. cât și la poluarea apelor, solului, peisajului, îmbolnăvirea animalelor și oamenilor și alte neajunsuri.

Combaterea prin orice mijloace a supratârlirii pe pajiști este obligatorie în ariile protejate având în vedere faptul că alte îngrășăminte cum sunt cele de sinteză nu sunt admise.

Se impune deci folosirea judicioasă a tuturor resurselor organice de fertilizanți produși de animale în arealul și în apropierea pajiștilor.

Îngrășămintele organice semilichide cum este turbureala de adăpost (purin, gülle) se depozitează și se fermentează în bazine speciale de unde sunt apoi împrăștiate pe pajiști cu mașini speciale în doze de 20-30 m³/ha la o aplicare

primăvara devreme sau toamna târziu odată la 2-3 ani. Pășunatul este permis numai după o perioadă de 4-5 săptămâni pentru « sterilizarea pășunii » de agenți patogeni sub acțiunea razelor solare. Acest sistem este foarte răspândit în toate țările cu zootehnie dezvoltată.

Îngrășămintele organice solide cum este gunoiul de grajd sau compostul după așezarea în platforme și fermentare 4-6 luni se aplică la fel toamna târziu sau primăvara devreme în doze de 20-30 tone la hectar o dată la 3-5 ani în funcție de fertilitatea solului.

Aplicarea îngrășămintelor chimice

Această lucrare se va efectua numai la recomandarea Primăriei orașului Cisnădie în corelare cu planul de administrare a nitritilor și nitraților.

Folosirea îngrășămintelor chimice (minerale) trebuie să constituie în prezent o soluție alternativă pentru îmbunătățirea pajiștilor din țara noastră, acolo unde cantitățile de îngrășămintele organice care se obțin de la animale sunt insuficiente

Pe pajiști, asemănător celorlalte culturi din terenurile arabile se folosesc îngrășămintele cu azot, fosfor, potasiu și microelemente.

Raportul optim NPK pe pajiștile noastre este de 2:1:1 în care nivelul de azot mediu este de 90-150 kg/ha și cel de fosfor și potasiu la jumătate 45-75 kg/ha anual.

Pe pajiștile din zonele cu climat mai cald și uscat din stepă și silvostepă cât și cele cu climat rece și perioade mai scurte de vegetație din zona montană superioară a pădurilor de molid se aplică doze mai mici de azot.

În zone cu umiditate cât de cât asigurată și perioadă de vegetație normală se aplică doze mai mari de azot până la 150 kg/ha. În etajul subalpin și alpin, fertilizarea are o eficiență scăzută, de aceea se aplică numai tărulirea normală cu animalele pentru a se evita poluarea mediului cu dejecții în exces. În aplicarea îngrășămintelor chimice în zona montană mai umedă se poate respecta regula de 1 kg azot la hectar pentru fiecare zi de pășunat.

Aplicarea îngrășămintelor cu azot este bine să se facă fracționat, în mod deosebit pe pășuni, unde este necesară obținerea unor recolte mai uniforme pe ciclurile de pășunat.

Efectele fertilizării cu îngrășămintele chimice sunt imediate și se exprimă prin creșterea substanțială a producțiilor de masă verde de 3-5 ori și mai mult, a schimbărilor radicale în compoziția floristică cu dominarea speciilor valoroase furajere și în final modificări majore în compoziția chimică a nutrețului în sensul creșterii conținutului de proteine și alte substanțe necesare nutriției animalelor.

Epoca de aplicare a îngrășămintelor azotoase este primăvara devreme sau pe cicluri de pășunat și al celor cu fosfor și potasiu toamna târziu.

Administrarea îngrășămintelor se face cu mijloace terestre, asemănător cu cele utilizate la culturile în arabil sau mijloace "aero" (avion, elicopter) și chiar manual pe terenuri mai greu accesibile. Având în vedere distanțele mari la aplicarea "aero", pentru economie de transport și aplicare este bine să se folosească îngrășămintele chimice

complexe din formula 20-10-10 sau 15-15-15 (NPK) care într-un volum mic au un maximum de concentrație în substanțe active.

Supraînsămânțarea pajiștilor

Prin supraînsămânțarea pajiștilor se are în vedere în primul rând completarea unor goluri din covorul ierbos existent și îmbunătățirea calitativă a compoziției floristice.

În programul de supraînsămânțare se includ pajiștile naturale cu grad redus de acoperire cu vegetație, precum și cele cu compoziția floristică necorespunzătoare, mai ales cele cu un procent redus de leguminoase.

Supraînsămânțarea este preferată reînsămânțării pe solurile superficiale, cu fragmente de roci dure la suprafață, cele pe pante mari expuse eroziunii accelerate și alte situații de ordin economic legate în special de cantitatea mai mică de sămânță la hectar, cheltuieli mai reduse cu mobilizarea țelunii și posibilitatea de începere mai devreme a pășunatului.

Nu se recomandă supraînsămânțarea fără fertilizare și în cazul solurilor acide fără amendare, întrucât reușita speciilor nou introduse în covorul ierbos poate fi incertă și sporurile de producție neînsemnate, situație care nu justifică această acțiune de îmbunătățire a pajiștilor naturale degradate. Epoca optimă de efectuare a supraînsămânțării este primăvara devreme, înainte de pornirea plantelor în vegetație, în "mustul zăpezii", când plantele existente în covorul ierbos nu concurează decisiv tinerele plante din sămânță. Dacă nu a fost posibilă supraînsămânțarea în modul descris mai înainte, întrucât s-a întârziat acțiunea, în primul rând se pășunează intens sau se cosește iarba existentă, după care se face semănatul.

Metode de semănat. Pe pajiștile situate pe terenuri nivelate și cu panta uniformă până la 20°, supraînsămânțarea se execută în cele mai bune condiții cu mașinile combinat de prelucrat solul pe rânduri și semănat. Pe terenurile în pantă se lucrează obligatoriu pe direcția curbelor de nivel. Pe terenurile denivelate stratul superficial al solului se mobilizează cu grapa cu colți sau discuri, după care se seamănă obișnuit cu semănătorile universale.

După supraînsămânțare, obligatoriu se efectuează tasarea țelunii cu tăvălugi netezi sau inelari, pentru a pune în contact mai intim sămânța cu solul. Adâncimea de semănat este de 1-2,5 cm.

Materialul de semănat. Pentru supraînsămânțare se utilizează amestecuri de graminee și leguminoase adecvate zonei, care sunt recomandate pentru pajiști semămate. Cantitatea de sămânță se reduce cu 25-50% față de cea folosită pentru pajiștile semămate, în funcție de densitatea covorului ierbos existent.

Fertilizarea. În anul supraînsămânțării se folosesc doze moderate de îngrășăminte pentru a nu stimula prea puternic speciile din covorul ierbos vechi care ar concura până la eliminare noile plante din sămânță. De regulă se aplică 50 kg/ha P_2O_5 și 50 kg/ha K_2O înainte de semănat și 50-60 kg/ha N după răsărirea acestuia sau după prima coasă. Se recomandă ca supraînsămânțarea să se efectueze cu 1-2 nopți înainte de terminarea unei reprize de târlire, mai ales cu oile, întrucât acestea prin călcare introduc semințele în sol suficient de adânc ca să răsară în condiții bune. De asemenea supraînsămânțarea poate fi

precedată de erbicidare pe rânduri cu paraquat (Gramaxone 2l/ha) sau glifosfat (Roundup 2l/ha) în cazul pajiștilor de *Nardus stricta* cu țelină mai groasă și semănat pe rânduri cu mașini adecvate.

În anul supraînsămânțării se recomandă ca cel puțin prima recoltă să se cosească, după care se poate pășuna cu o încărcare moderată de animale, substratul fiind mult mai ferm pentru călcat decât pe terenurile reînsămânțate după deștelenire.

Durata supraînsămânțării poate să fie de 3-10 ani, cu prelungirea efectului în cazul aplicării unor lucrări de întreținere și folosiri rațional.

ATENȚIE:

Pe pajiștile care sunt sub angajament APIA utilizarea pesticidelor și a fertilizantilor chimici este interzisă.

ATENȚIE

Pe pajiștile care sunt sub angajament APIA utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30 kg azot substanța activă (N s.a.)/hectar a se vedea Caietul de Agromediu/APIA.

PASTORUL ELECTRIC

Gardul electric constituie un mijloc foarte eficient pentru organizarea pășunatului pe tarlale, pentru delimitarea parcelelor sau pentru protejarea împotriva animalelor salbatice.

Acest echipament funcționează pe principiul producerii unor șocuri de tensiune înaltă, dar de intensitate joasă și de foarte scurtă durată, asupra animalului care atinge conductorul gardului, prin închiderea unui circuit electric între conductor și pământ prin corpul animalului.

Gardurile electrice moderne folosesc pentru alimentare baterii de acumulare care sunt menținute în stare de încărcare cu instalații cu panouri fotovoltaice.

Generatoarele de impulsuri sunt construcții electronice compacte care au rolul de a transforma curentul preluat de la sursa de alimentare în curent cu impulsuri de tensiune ridicate, la intensitate scăzută și de foarte scurtă durată.

Parametrii pe care trebuie să-i realizeze un generator de impulsuri la nivelul lungimii totale a conductorului sunt: tensiunea minimă a impulsului de 2000 V, tensiunea impulsului pentru oi poate ajunge până la 4.000 V; energia impulsului cuprinsă între 1 și 5 J; perioada dintre două impulsuri cuprinsă între 1 și 1,5 secunde; durata impulsului de maxim 25 milisecunde.

Drept conductori pentru garduri electrice se folosesc: conductori din sarmă zincată cu diametru cuprins între 1,5 și 2,5 mm; conductori rotunzi acoperiți la exterior cu împletitura din lite de cupru cu diametrul exterior cuprins între 2,5 și 12,5 mm; conductori sub formă de panglică cu dimensiuni cuprinse între 6 și 40 mm. Lungimea conductorului pe care poate să-l alimenteze un generator de impulsuri poate atinge chiar 30 km și depinde de rezistența specifică a conductorului și de puterea generatorului de impulsuri folosit.

Ca stalpi pentru gardul electric se pot folosi: stalpii din lemn; stalpii metalici; stalpii din fibre de sticlă sau mase plastice dure etc. Conductorii se fixează pe stalpi folosind izolatori.

Pe langa avantajele legate de sporirea gradului de valorificare a ierbii prin pașunatul portionat Cu "pastorul" electric se reduce numarul pastorilor.

Avantaje sistemului rational (in oricare din variante) de pașunat sunt:

- se limiteaza timpul petrecut de animale pe un anumit teritoriu;
- sporește productia pașunilor ca urmare a faptului ca plantele dupa folosire au timp pentru refacere;
- ciclurile de pașunat determina o mai buna uniformizare a productiilor In decursul perioadei de vegetatie;
- inlaturarea pașunatului selectiv prin faptul ca animalele sunt obligate sa consume toate speciile, adica atat cele valoroase cat și cele nevaloroase, ceea ce face ca procentul de buruieni sa se reduca și deci sa se Imbunatateasca compositia floristica a pajiștii;
- folosirea uniforma a intregii suprafete de pașunat, nemaieexistand suprafete subpașunate (cu plante nevaloroase) sau suprapașunate (cu plante valoroase);
- sporește gradul de consumabilitate al plantelor;
- posibilitatea aplicarii lucrarilor de Imbunatatire a pajiștilor, inclusiv fertilizare, irigare etc.;
- animalele nu distrug telina și in consecinta nu se declanșeaza fenomene erozionale;
- obtinerea unor productii mai mari la animale (lapte, carne) prin faptul ca au la dispozitie tot timpul furajul in cantitatea și de calitatea corespunzatoare;
- prevenirea Imbolnavirii animalelor de parazitoze pentru că in intervalul de 25-30 zile cat animalele lipsesc de pe tarla ouale și larvele parazitilor sunt omorate de actiunea razelor solare;
- posibilitatea gruparii animalelor pe categorii omogene, ceea ce prezinta mari avantaje din punct de vedere tehnic, economic, și organizatoric.

CĂILE DE ACCES

La fiecare corp de pajiște trebuie sa existe **un drum de acces** pe care să poata circula mijloace auto și mecanizate, ca să efectueze in bune conditii, in sezonul primavara-vara-toamna, toate transporturile necesare inclusiv pentru mersul animalelor la și de la pășune. De la drumul principal de acces la corpul de pajiști se vor deschide și amenaja drumuri in continuare, pe cât posibil la toate trupurile de pajiști, iar in interiorul fiecarui trup se vor amenaja drumuri sau căi de acces simple, până la adaposturile de animale, la stane, la adaptori, depozite de furaje, silozuri etc.

La proiectarea și executia drumurilor pastorale se ține seama de unele criterii, și anume:

- să se folosească drumurile existente, marcate pe planurile cadastrale;
- nu se acceptă scoaterea din circuitul agricol pășuni a unor suprafete de teren pentru crearea de noi drumuri;

- drumul sa serveasca pe cat posibil mai multor scopuri: pastorale, forestiere, turistice, etc.
- ;
- să ofere posibilitati de acces la o cat mai mare suprafata de pajiști;
- să traverseze cat mai puține vai și paraie, in vederea reducerii volumului lucrarilor de arta, poduri, podete etc. și să evite complet locurile înmlăștinate;
- să fie pe cât posibil pietruit, de la drumul de legatura pana la corpul de pajiști;
- să solicite un cost redus pe fiecare kilometru.

SURSELE DE APĂ SI LOCURILE DE ADAPAT

O lucrare de o deosebită importanță se refera la asigurarea apei pe pășune. Modul de amenajare depinde de sursa de apă. Cel mai indicat este folosirea surselor de apa naturale (rauri, izvoare, fantani) dar, care sa nu fie poluate.

Se cunoaște ca productiile obtinute de la animale sunt mult influentate de calitatea și cantitatea apei.

In general, animalele beau multa apa, cantitatile consumate fiind conditionate de mai multi factori. Astfel, cu cat animalele sunt mai grele și dau productii mai mari de lapte, vor consuma mai multă apa. De asemenea, consumul de apă este in stransa legatura cu continutul de substanta uscata ingerata.

In mod obișnuit, pentru 1 kg SV ingerata, bovinele și cabalinele au nevoie de 4-5 litri apa, iar ovinele și caprinele de 2-3 l. apă.

Cand adapatul se face in rauri, trebuie amenajata o portiune de rau unde animalele sa aiba acces vara a fi periclitata de accidentari. Portiunea respectiva trebuie pietruita pentru a preintampina inmlăștinarea.

Daca se face adaparea in jgheaburi cu apa permanenta de la izvoare (a caror debit trebuie sa fie superior consumului de apa al animalelor), locul trebuie sa fie pietruit și prevazut cu panta de asemenea pentru prevenirea înmlăștinării.

Tot adapatori (jgheaburi) se fac și atunci cand adapatul se face din fantani. La construirea adăpătorilor trebuie să se tina seama de cateva elemente pentru ca adapatul să se desfașoare in bune conditii și cat mai repede.

In continuare prezentam cateva date orientative cu privire la dimensiunile necesare pentru adapatori:

Timpul necesar pentru adaparea unei turme, care este de 60 minute.

Recomandari:

- **Verificarea anuala a sursei de apa: fantani, surse de apa naturale;**
- **Inainte de a intra cu animalele pe pașune trebuie reparate și dezinfectate adăpătorile (jgheaburile);**
- **Verificarea anuala a sursei de apa (fantani), ce deservesc stanile;**
- **Forarea unor fantani acolo unde este cazul.**

LOCURILE DE ADAPOST PENTRU ANIMALE SI OAMENI

Activitatea pastorală cere muncă, atât pentru lucrarile de imbunatatire a pajiștilor, cat mai ales pentru exploatarea lor, inclusiv recoltatul fanului și ingrijirea și deservirea animalelor.

Pastorul de vite sau ciobanul are un rol important in cadrul activitatii pastorale, de aceea lor trebuie să se creeze conditii de locuit corespunzatoare.

Pentru personalul care deservește animalele, incaperile de locuit se pot construi atașate de celelalte constructii zoopastorale, stane, grajduri, cabane, magazii sau amenaja ca adaposturi speciale.

Asemenea tipuri sau modele de locuinte sau adaposturi pot varia de la un etaj altitudinal la altul, după zone, după numărul oamenilor ce urmează să locuiască în ele și după felul și numărul animalelor ce le deservește. Este de dorit ca asemenea locuinte să-și pastreze din punct de vedere arhitectural întregul specific local.

STÂNELE

Sunt constructii unde se face prepararea laptelui de oaie și a branzeturilor și unde au ciobanii locuinta de vară.

Construirea stânilor se efectuează în conformitate cu prevederile legale.

Acestea trebuie amplasate de regulă lângă sursa de apă sau se are în vedere posibilitatea de a aduce apa la stana prin conducte sau forarea de fantani.

Amplasarea stanei este legată și de existența unei cai de acces, drum sau poteca.

De la stana trebuie, pe cât posibil, să fie vedere largă spre trupul de pășune.

Stana se așează cu spatele către vântul dominant și cu celarul orientat către nord sau nord-est, nord-vest, pentru că e necesar ca în această încăpere să fie în permanentă răcoare, să nu fie în bataia directă a razelor solare. La stana și în jurul ei este necesară în permanentă o mare curățenie.

Activitatea la stanele cu oi mulgătoare este legată de așa numita **strunga-amenajare pentru muls și** pentru separarea oilor mulse de cele nemulse.

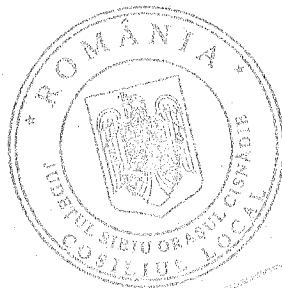
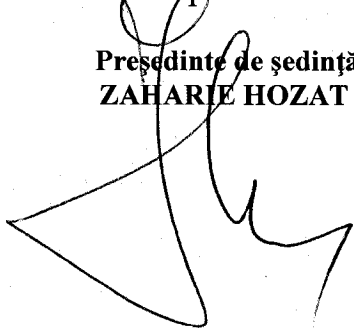
Se consideră că sistemul strungilor fixe nu este bun, pentru că stănd prea mult într-un loc, se distruge complet vegetația ierboasă și nu mai cresc decât buruieni nitrofile.

Stana trebuie să fie mutată obligatoriu la fiecare 2-4 zile în alt loc, toate porțiunile de pășiște din apropierea stanei putând fi fertilizate prin tarlire, prin mutarea strungii.

Pentru muncitorii care lucrează la îmbunătățirea pășiștilor se construiesc adaposturi și de asemenea grajd pentru taurine sau pentru vaci înainte de fatare etc.

În zona de deal, bovinele sunt duse doar vara la pășune iernarea făcându-se la domiciliul păstorilor

Președinte de ședință,
ZAHARIE HOZAT

Contrasemnează,
Secretar,
CIPRIAN-CONSTANTIN RUSU